



SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Nani Yesu? — Kabu 2 · Masonuku ma KJV Yo Numelo ya Strong

**NANI YESU · KIABUOLE 2 — NGANGA-NZAMBI VA KIYEKA, MBUTA YA SILWA, YE TATA, MWANA, YE
MPEVE YAVELELA**

Nani Yesu — Ndiaka Mu Kanda Kia Nzambi, tuka Ntete Yenna Nsuka

MVOVO WANTWALA

Kilongi kya ntete kiyuvula kiuvu kimosi. Kiuvu kiawu i, nani Yesu? Kilongi kya ntete kiviokisa Kiyibeli kioso mu diambu dya mvutu, tonda mu nkanda wa ntete wa Kiyibeli nate mu nkanda wa nsuka wa Kiyibeli. Kilongi kiokio kiafwana ye mambu ma kieleka. Mambu mama masonga nzila zina kilongi kiokio kyamona vayi kakwendi mu zawu ko. Kilongi kya nzole kiaki kikwenda mu nzila tatu za nzila zina. Nzila ya ntete i ntinu wa nkulu wandi vwidi ntete vwidi kimfumu. Nzila ya nzole i nsilu mu diambu dya mbutu. Nzambi wakuna nsilu wowo mu kunda. Wavutukisa nsilu wowo mu dibundu dimosi, tsungi na tsungi. Wadila ndefi mu diambu dya nsilu wowo va ntwala ntinu. Nzila ya tatu i mutindu Kiyibeli usonganga Se, Mwana ye Mpeve Yavelela va kimosi, vayi Kiyibeli wutatamana tuba vo Nzambi widi mosi kaka. Konso litambi mu konso nzila lusimbanga va mbandu ya sono kimosi kya Kiyibeli kisonama mvimba. Kikadi ko kima kisimbanga kaka va mvovo wa muntu. Tanga sono yoso na yoso na luvivu. Yindula sono yoso na yoso mu ntima aku veka.

NGIUUVU TATU ZI LONGOKO YAYI ZIVANA MVUTU:

1. Nani kaka Melekisedeki, ye bila mbi Nkand'a Nzambi kuntedilanga Yesu nganga-Nzambi mu mvu ya mvu, landila mpila ya Melekisedeki?
2. Nki mpila lusilu lua mbongo lueta sala tuka muna zunga, katuka muna Abalahami, katuka muna Davidi, nate Kimvuka Kiampa kitangisanga mbongo bonso muntu mosi kaka?
3. Kuna kwe Nkand'a Nzambi kuntedilanga Tata, Mwana, ye Mpeve Yavelela va kimosi, kansi Nkand'a Nzambi wutubanga vo Nzambi widi wumosi kaka?

FUNDASIONE YIKIETI TULUKA KALA — NANI KADI YESU

DISONGA → MWANA BUTUKA + MWANA VANWA → DIZINA DIANDI DIENA DIA TEDULA NZAMBI'A NGOLO (YISAYA 9:6).

THE FOUNDATION → SHE CALLED THE NAME OF THE LORD THAT SPAKE UNTO HER, THOU GOD (GENESIS 16:13).

FUNDASIO → DIAMBU DIAWU NZAMBI + DIAMBU DIAWU DIAKITUKA NITU (YOANE 1:1, YOANE 1:14).

FUNDASIO → YAVE WUKAMBA KUA MFUMU AME: VUANDA KU LUBOKO LUAME LUA LUBAKALA (NKUNGA 110:1).

YISINA → NGEYE WIDI NGANGA-NZAMBI MU MVU YA MVU, MU KIFUANI KIA MELEKISEDEKI (NKUNGA 110:4).

NSENGO A NTWALA

Zechariah 6:12 ↗ *read this in your Bible*

TALA MUNTU DIZINA DIANDI I NSAMPU → YANDI WELA KALA NGANGA VA KUNDU KIANDI KIA LUYALU.

(Mabanza mama: Mu Yiziraeli ya khulu, nsiku wavambulaka kimfumu kia ntinu ye kimfumu kia nganga. Zakariya 6:13 wetula muntu mosi mu bikuma biabio biole va mbata mosi. Longokolo yayi yinlandakana muntu wowo mu Nkanda wamvimba.)

A. NTINU WA SALEMI — NGANGA A NZAMBI WA ZULU KIAZULU, TUAMINA NSIKU KAVANGUA

Genesis 14:18 ↗ *read this in your Bible*

MELEKISEDEKI, NTINU WA SALEMI + NGANGA WA NZAMBI MPUNGU → WANSAKUMUNA + WAMVANA KUMI KIA BIMA BIOSO.

(Mabanza mama: Melusedeki wamonekaka mu mukanda wa Ndaka Yantete kalendi na ntandulu ko, kalendi na tata ko, kalendi na mama ko, ye kalendi na kikumba kya dikanda ko, wakala ntinu ye nganga-nzambi mu muntu mosi, ntete Nsiku wa Mose kabaka. Abalamu wanataka lusilu lwa Nzambi, yayi wataambulaka lusakumunu kuna muntu wowo. Mu Kinkanda kya Nzambi, muntu wa nene wesakumunanga muntu wa fioti (Baheberu 7:7).)

MINKUNGA 76:2 Nzo andi yi ngoto yidi ku Salemi, buangu kiandi kidi ku Sioni.

NZO ANDI YI NGOTO YIDI KU SALEMI + BUANGU KIANDI KIDI KU SIONI.

(Mabanza mama: Nkunga 76:2 wetikisa dizina dia Salemi vamosi ye dizina dia Siona, diawu Yeluzalemi. Melekisedeki wakala ntinu wa mbanza yina yina Davidi kavo kuyala kuna kuntuala. Masodi mele fua Yesu ku mbazi kwa lupangu lwa mbanza yina yina.)

MINKUNGA 110:4 Yave wuzenga ndefi, kalendi viakisa mayindu mandi ko: “ngeyo widi nganga Nzambi mu zithangu zioso mu ntanda wu Meleshisedeki.”

YAVE WUZENGA NDEFI, KALENDI VIAKISA MAYINDU MANDI KO → NGEYO WIDI NGANGA NZAMBI MU ZITHANGU ZIOSO MU NTANDA WU MELESHISEDEKI.

(Mabanza mama ma niandi: Melekisedeki wumonikini mbandu yimosi mu nkanda wu Nyantikulu, tuka mvu miafwana kikumi mafuka, tuamina Davidi kasonika dyambu diadi mu diambu di nganga Nzambi mu mvu ka mvu. Mvovo wu Kiyibulu wuna kunima kua "levasa" i shaba (H7650, levasa ndefi). Nzambi wulevidi ndefi yayi mu mambu ma "ye kalendi baluka ko," muna ndefi yina kalendi vutuka ko (Nkunga 110:4).)

B. MUKANDA WA BAEBELE WUNZIBULA DIZINA — NTINU WA UNSONGA, NTINU WA NDUNGA

Ba Ebelewo 7:1 Bila Meleshisedeki beni, ntinu wu Salemi, Nganga Nzambi yi Nzambi yizangama, wuyenda dengana Abalahami bu kaba ku mvita yika kanuana ayi kabedisila mintinu miwombo. Buna Meleshisedeki beni wunsakumuna. (2) Ayi Abalahami wuvana kuku ki kumi mu bima bioso biobikabaka kuidi Meleshisedeki. Tsundu Maleshisedeki: Ntinu wu busonga, bosi widi ntinu wu Salemi; bu dinsundula ntinu wu ndembama.

NTINU A SALEMI + NGANGA-NZAMBI A NZAMBI YA ZAYA-YONSO → NTINU A LUNGISU + NTINU A NGEMBA.

(Mabanza mama ma munu ntima: Mukanda wa Baebele wunsekula bizina bodi biina kwa nkanda-nkanda. Dizina Melekisedeke dintendudulu vo Ntinu a lunsonga (kuba wa lunsonga va meso ma Nzambi). Nkumbu Ntinu a Salemi yintendudulu vo Ntinu a ndembama.)

Ba Ebelewo 7:4 Tala boso bu kabela mutu wunneni, mutu wowo Abalahami kavana kuku ki kumi ki bima bi kabaka bu tuzebi ti Abalahami niandi dise di makanda.

TALA BOSO BU KABELA MUTU WUNNENI → MUTU WOWO ABALAHAMI KAVANA KUKU KI KUMI KI BIMA BI KABAKA BU TUZEBI TI ABALAHAMI NIANDI DISE DI MAKANDA.

Ba Ebelewo 7:11 Enati diluaku didi mu ba wufuana mu nzila yi kinganga ki ba Levi, bila mu kiawu batu bavanunu Mina, buna mfunu mbi widi mu buela bieka diaka nganga Nzambi yinkaka mu ntanda wu Meleshisedeki yayi kasia bieko ko boso buididi Aloni e? (12) Bila bawu viakisa kinganga buna Mina miviakini.

NGANGA-NZAMBI YANKAKA WUFWETE TELAMA LANDILA MPILA YA MELEKISEDEKI → KIMFUMU KIA BUNGANGA-NZAMBI VIAMFWANI + NSOBOLO MU MINSIKU.

(Mabanza mama: Kinganga kia Aloni kiwizidila va kimosi na nsiku a Musa. Nkunga 110:4 wusila nganga yankaka, muna dikanda dia Baebele diwenda ku nsuka kia sikisila e diambu vo kinganga kiampa kinatanga nsiku wumpa va kimosi. Nkalulu a Meleseseleke wutelemene ku ntwala a nsiku a Musa ye kuna nzimunu andi.)

Ba Ebelewo 7:20 Mamo momo mavangimina mu ndefi yi leva Nzambi. Bila bana bayika zinganga zinzambi mu kambu leva ndefi. **[G1242 diatheke ■] [G1450 egguos ■]** (21) Yayi Yesu wuyika nganga Nzambi boso bu bela ndefi yi leva Nzambi bu kankamba ti: Pfumu wuleva ndefi ayi kalendi viakisa mayindu mandi ko; ngeyo widi Nganga Nzambi mu zithangu zioso. (22) Buna Yesu wuyika mvangi wu zitsila mu nguizani yoyi yilutidi kitoko.

BANGANGA BABA BAVANGAMA KUKONDWA NDEFI + WAWU VANGAMA VA NDEFI → YESU VANGA MFUNDU WANLUNGA WA KUWAKANA KULUTA MBOTE.

(Mabanza mama: Baleke-nganga ba dikanda dia Aroni bataambulaka kimfumu mu lubutuku, kalendi na ndefi ya Nzambi ko. Vava mukanda wa Baheberu we tanganga nkumbu ya nganga-nzambi mosi wawangama mu ndefi, Yesu. Mfiakisi i muntu wekiyekulanga mu mfunu ya nsiku wawonso, yikuma Yesu yandi kaka i mfiakisi wa kwikizisa vo lukanu lwalu lweti telama.)

Ba Ebelewo 7:26 Bukiedika ti pfumu yi zinganga Nzambi yi phila yoyi yifueni kuidi beto; niandi widi wunlongo, kasi zaba kadi diambu dimosi ko, kadi disumu kasi ko ayi widi wumvambana ayi bankua masumu; niandi wutombolo ku yilu viokila diyilu. (27) Bapfumu zi zinganga Nzambi bankaka zifueti tambikanga kadika lumbu makaba mu diambu di masumu mawu veka bosi mu diambu di masumu ma batu boso. Yayi kuidi niandi kasi mfunu mu vanganga buawu ko bila niandi wutumbu manisa mamo mu khumbu yimosi bu kakivana niandi veka.

WUNLONGO + KANKALUMBUANGA KO + KAKUSUKA KO + WUVAMBAKANA YA BANTU BANSUMUKA → WUKIYIMBIKA KIMOSI KAKA.

(Mabanza mama: Nganga za Yiziraeli zioso zayambulaka dikaba mu diambu dia masumu mau na thete. Nganga yayi kasia kala ye masumu mandi ko. Yandi wakiyekula, kimenga kimosi, mbala mosi, nganga ye kimenga mu muntu mosi.)

MBADUKUNU YANKAKA, KIONZA KIMOSI — dipa ye vinu ku Salemi, ye dipa ye nkeni ku Yelusalemi

Genesis 14:18 ↗ *read this in your Bible*

MELUKISEDEKI WUNATA DIPA YE VINU + WUBA NGANGA A NZAMBI WA ZULU KIAZULU.

MATAYI 26:26 Thangu baba ndia, Yesu wubonga dipha, wuvutula matondo, wudibukuna bosi wuvana minlonguki miandi, wuba kamba: —Bonganu ludia, bila yayi yawu nitu'ama! (27) Bosi wubonga mbungu, wuvutula matondo, wuba vana ayi wutuba: —Bika lunuanu beno boso (28) bila mama mawu menga mama ma Nguizani madukulu mu diambu di ndemvokolo yi masumu ma batu bawombo.

YISU WUBONGA DIPA + WUBONGA NKALA → KIKI I MENGA MAME MA NGUISILA YA MPA.

[MALVERSE MAKUNGANANU—KUËNZA KIMOSI KO KIVOVA DIADI KIAUKA]

(Mabanza mama: Kadi mvovo umosi ko wusonganga vo kuludia kwa Salemi kwatalanga va ntuala mu madia ma Mfumu. Diawu dikaba diazingama va yilu. Bika ntangi kadika bumbanisa mambu mole vamosi.)

C. MBUTA KIA NKENTO — NSILU WUKUNUKU MU KUNDA

Genesis 3:15 ↗ *read this in your Bible*

KATI KWA NKUNA WAKU YE NKUNA WANDI → YANDI TA KUNKUTA NTU WAKU, NGE WU KUNKUTA KULU KIANDI.

(Malongi mama: Mvovo wa Kiyibulu, zera (H2233, mbongo), disongidila mwana, voti bana bantumina mutu. Nzambi wutubidi nsilu wowo mu tinya, mu lumbu kimosi masumu makotila mu nza. Tala mbongo yayi yimosi yikuenda tondele ku mutu wumosi tii ku mutu wunkaka mu masonuku mama malanda.)

Genesis 26:3 ↗ *read this in your Bible*

NDIELUNGISA NDOFI ZINA NDIALEVANA KUA ABALAHAMI SO'AKU → MU NKUNA'AKU MAKANDA MAWONSO MA NZA MAMWENA NLUVUZULU.

(Mabanza mama: Vava Nzambi wuvutukidi kuidi Isaki ndefi yina Nzambi wusilaka kuidi Abalahami va mongo. Nsilu wusia fwa ko va kimbangu kia Abalahami. Wunata luvalu lumosi kuna.)

Genesis 28:13 ↗ *read this in your Bible*

MONO I YAVE, NZAMBI YA ABALAHAMU SO NGEYE, YE NZAMBI YA ISAKA → MU MBUTU WAKU BAMA BIONSO BIA NTOTO BIALA SAKUMUNU.

(Ndinga ya mbadi: Nkangu wa nsilulu wunkuluka diaka, tii kwa Yakobi. Nzambi wutuba nsilulu mosi kwa babakala tatu mu nkanda mosi, mu tsungi tatu. Nsilulu wusiala mu nkanda wina mosi.)

Genesis 49:10 ↗ *read this in your Bible*

NTETE A KIMFUMU KALENDI KATUKA KU YUDA KO → KUA YANDI KUELA KUTAKANA BATU.

(Mabanza mama: Nkawu i nti wunkwa ntinu mu diambu di monisa lulendo luandi lu yala. Nsilu wunkumba buabu tona mu nkanda wumvimba wu Yakobi nate mu dikanda dimosi, dikanda dia Yuda. Bundila dikanda diadi, bila dizina dia Yuda dinvutukanga ku nsuka a longokolo diadi.)

D. MBUTA WUSILUA KUA DAVIDI — KUNDU KIA MVIOKA MVIOKA, DISILUA YO NDOFI

2 Samuel 7:12 ↗ *read this in your Bible*

NDIELA TELAMISA MBONGO AKU KUNIMA KWAKU → NDIELA KINDISA KIKUNZI KIA KIMFUMU KIANDI MU MVU YA MVU.

(Malongi mama: Solomo, mwana wa Davidi, wutunga nzo Nzambi. Vayi kundu kia Solomo kisia zingila ko mu mvu ka mvu, bila kimfumu kiavasuka mu bipholo biole yandi kafwa. Nsil'u wa kundu ka mvu ka mvu wulembo tomba nsuka ku ntwala, tii kwa mwana wa Davidi wunneni.)

MINKUNGA 132:11 Yave wuzenga ndefi kuidi Davidi; ndefi yikiedika yoyi kalendi viakisa ko: “wumosi mu nkun'aku ndiela tula va kundu kiaku ki Kipfumu.

YAVE WUZENGA NDEFI KUIDI DAVIDI → WUMOSI MU NKUN'AKU NDIELA TULA VA KUNDU KIAKU KI KIPFUMU.

(Mabanza mama: Nsilulu kuidi Davidi buabu yikituka ndefi, mutindu mosi bosi bu kikituka ndefi nsilulu kuidi Abalahami. Nzambi wukiyekula yandi veka muna mambu ma vo "kalendi vengama ko" (Nkunga 132:11). Ntinu wunkwiza wela kwiza mu nitu a Davidi, ke mu zula yankaka ko.)

LUMBANU LUANKAKA, DISENGO DIMOSI — nsilu miodi mu mukanda wa Nkunga, ye muntu mosi

MINKUNGA 132:11 Yave wuzenga ndefi kuidi Davidi; ndefi yikiedika yoyi kalendi viakisa ko: “wumosi mu nkun'aku ndiela tula va kundu kiaku ki Kipfumu.

YAVE WUZENGA NDEFI KUIDI DAVIDI → WUMOSI MU NKUN'AKU NDIELA TULA VA KUNDU KIAKU KI KIPFUMU.

MINKUNGA 110:4 Yave wuzenga ndefi, kalendi viakisa mayindu mandi ko: “ngeyo widi nganga Nzambi mu zithangu zioso mu ntanda wu Meleshisedeki.”

PFUMU WUSILA, KA VUTUKA KO → NGE U NGANGA A MVIOKA MVIOKA

[MALVERSE MAKUNGANANU—KUËNZA KIMOSI KO KIVOVA DIADI KIAUKA]

(Mabanza mama: Minkunga miole mia Bikalu mieti sonika zindefi zole zia Nzambi, ndefi mosi mu diambu dia ntinu wa muna nitu a Davidi, ye ndefi mosi mu diambu dia nganga-nzambi mu mvu ya mvu. Kadi ntima mosi ko muna nkanda wa Bikalu ke ubasikisanga ti zindefi zizole zieti fwana muna muntu mosi, muna kuma kina dimbu dilenda telama va yilu. Kaka Kimvuka Kiampa keti tanga Yesu bonso nganga-nzambi wa ndefi ye bonso ntinu wa lusilulu tuka muna mbongo a Davidi (Baebreo 7:21-22, Mavangu 13:23).)

Jeremiah 23:5 ↗ *read this in your Bible*

NDIELE VAISA KUA DAVIDI NTAMBI A NSONGA → DIZINA'ANDI DIENA DIA KUNTEDULULA VO, NLUNGISI ANTETO ANTUNGISU AWU.

(Mabanza mama: Mvovo wa Kiyibeli mu Nsuka i tsemach (H6780, nsuka, mfulu), mvovo wa mosi Zakaliya kasadila mu mbakala wa ntete wa kimfumu va kundu kiandi kya kimfumu. Mvovo wa yimbu mu minkanda mu YEHOVA i nkumbu ya nguvulu ya Nzambi. Mu diambu diadi, mbakala wa butukanga mu lukanda lwa Davidi wansimba nkumbu ya Nzambi niandi veka.)

E. NKANDA WA MPA WUBOKELA MBONGO — YE MBONGO I KRISTU

MATAYI 1:1 Tala buididi kikhulu ki Yesu Klisto, muana wu Davidi, muana wu Abalahami:

YISU KRISTU + MWANA WA DAVIDI + MWANA WA ABALAHAMU.

(Malongi mama: Kimfulu kia Kimpa Kiampa kizibukulu ye nkand'a mbutukulu. Vese diantete disonikisa Yesu bu mwana wa Davidi ye mwana wa Abalahami, minlanda mizole ya nsilu mu kimosi. Vovo diantete dia Kimpa Kiampa dilembo vutula divinu diantete dia Kimpa Kikhulu.)

NGALATIYA 3:16 Muaki Nzambi wuvana zitsila ziandi kuidi Abalahami ayi kuidi nkun'andi. Basi sonika ko: Kuidi minkuna miandi banga ti zitsila beni zidi mu diambu di batu bawombo vayi kuidi nkun'aku bu dinsundula mutu wumosi kaka: Mutu beni Klisto. **[G4690 sperma ■]**

KUIDI ABALAHAMU YE NKUNA KANDI ZINSILU ZIVANGUA → YE KUIDI NKUNA AKU, WUNA KILISTO.

(Ndinga ya mbadi: Polo wutanga nkanda wa Kenese ye lukebamu lunneni. Wutunga diambu diandi dyawonso va mbazi ya mvovo mosi wa fioti, mbongo, ke mbongo ko. Bosi wumbika muntu, Kristu.)

MAVANGA MA BAMVUALA 13:22 Vayi Nzambi wumvengumuna, wuba totudila Davidi mu ba ntinu, niandi Nzambi katelimina kimbangi kiaki: Ndimueni mu Davidi, muana Yese, mutu wudedakani banga ntim'ama, wela vanga luzolo luama loso. (23) Vayi mu nkuna Davidi Nzambi katotudila Yesu, Mvulusi mu diambu Iseli bila bobo bubela tsil'andi.

VAYI MU NKUNA DAVIDI NZAMBI KATOTUDILA YESU, MVULUSI MU DIAMBU ISELI BILA BOBO BUBELA TSIL'ANDI.

(Mabanza mama: Polo walongila diadi mu nzo yinkutakana, i nzo yisikamanga Bayuda mu kuwa masonuku. Muna mvovo mosi katubidi mambu mawonso ma longokolo yayi, kadi Nzambi wufulukisa Mvulusi wusilwa mu mbongo a Davidi. Bosi Polo wuvana nkumbu a Mvulusi, Yesu.)

2 TIMOTE 2:8 Tebukilanga Yesu Klisto moyo, wutotukila mu nkuna Davidi, wufuluka mu bafua boso buididi Nsamu wumboti wundieti longa.

YISU KRISTU WA MBONGO YA DAVIDI + WASIKUKA KWA BAFWA.

(Mabanza mama: Polo wusonikini nsangu zawonso zambote (mambu mambote) mu mvovo mosi kuidi Timoteo. Polo wusolula binkumbu biole kaka, vo Yesu Klisto i mbongo a Davidi, ye vo Nzambi wufulukisa Yesu Klisto muna lufwa. Nsilulu ye lubungu lwa kimpamba lolo lulendi vondwa mu mvovo mosi.)

Tsongolo 22:16 Minu Yesu, ndifidisa mbasi ama mu diambu di telimina kimbangi mu mambu mama mu mabundu. Minu ndidi muanzi ayi nkuna wu Davidi. Minu mbuetete yinlezamanga va nsuka.

MONO I MUSISI YO NKUNI A DAVIDI + N'TALALA A KIETIKA YO KUMBUKULU

(Malongi mama: Yesu wutuba mambu mama mu diambu diandi veka, dieka kuma mvutu ya nsuka mu Nkand'a Nzambi wamvimba. Nkuna wa Davidi i mwana wubutukanga mu nkanda wa Davidi, vayi muanzi a Davidi i mutu wowo nkanda wowo wutotukila. Yesu i nkuna ayi muanzi mu kimosi.)

F. TATA, MUANA, YE MPEVE YANLONGO — BATELUA VUMI KIMOSI, VANA VAWUKA MFUMU MOSI

Deuteronomy 6:4 ↗ *read this in your Bible*

WA, O ISALELI: MFUMU NZAMBI ETO I MFUMU MOSI.

(Ndinga ya mbadi: Mvovo wawu wulembo yala mambu mawonso mena kungsi. Kwakadi diambu dilenda buta Nzambi wa zole voti wa tatu va lukaya lwalu. Simba mvovo wawonso wena kungsi va ndambu ya Nkanda wa Nkumbukulu 6:4.)

MATAYI 3:16 Yesu bu katumbu botoko, wutotuka mu nlangu. Mbadi Diyilu dizibuka mu diambu diandi ayi wumona Pheve yi Nzambi yikuluka va niandi banga dibembi. **[G4151 pneuma ■]** (17) Bosi mbembo yiba ku Diyilu yiwakana: —Niandi niawu muan'ama wu luzolo, khini yiwombo kakumbonisanga!

MPEVE A NZAMBI YIKULUKA BONA NKUNDA + NDIINGA YIKATUKA KU DIULU → YAYI I MUANA AME WUZOLUA.

(Mabanza mama: Tanga mambu momo mekumamana mu diambu diadi. Mwana wutelama mu nlangu, Mpeve ya Nzambi yikuluka bonso dibembi, ye ndinga ya Tata yintuba tona ku diyilu. Tata niandi wuntuba mambu mama mu diambu dia Mwana, ke Mwana veka ko.)

MBONA YANKAKA, MAMBU MAMOSI — nlangu wumosi, wusamunua kuidi mutu wutelama vana

YOWANI 1:32 Yowani wutelama kimbangi bu katuba: —Ndimona Pheve yitotukila ku Diyilu banga dibembe, yivuanda va niandi. (33) Kuidi minu, ndisi kunzaba ko; vayi mutu wowo wuthuma mu kuiza botika mu nlangu niandi wukhamba: “Va mutu wowo wela mona Pheve yikulukidi va niandi ayi yivuendi va niandi; buna niandi mutu wela botikila mu Pheve Yinlongo.” (34) Buna minu ndimona ayi nditelama kimbangi ti mutu wawu niandi muana Nzambi.

MONO NDIMONA MPEVE BUKA KULUKA TUKA KU ZULU BONSO DIBUNDA → YAYI I MUANA A NZAMBI.

(Mabanza mama: Yowani Mbotiki wutubidi diambu dimosi dia lwangu lu nlangu banga mbangi wutelama vo. Nzambi wubaka Yowani Mbotiki lutwadulu vo Mpeve yina kukulumuka ye zingila yawu yikala dimbu diyikidiswa. Yawu Se wuvana dimbu, Mpeve yikala dimbu, ye Mwana wutambula dimbu.)

MATAYI 28:18 Yesu wufikama va baba ayi wuba kamba: —Minu baveni lulendo loso tona ku Diyilu nate vava ntoto. (19) Diawu yendanu, lukitula batu ba zitsi zioso minlonguki miama; Lubabotika mu dizina di Tata, di Muana ayi di Pheve Yinlongo.

LULENDO LUANSI MU KUENDA KIVENA → LUVUBUKA BAU MU DIZINA DIA TATA, YE DIA MWANA, YE DIA MPEVE YAVELELA.

(Mabanza mama ma niandi: Yesu wutedimina bawu tatu va kimosi mu mfundu wumosi. Niandi wutedidi Tata, Mwana, ye Mpeve Yavelela. Nlongo'su wawu wuntubanga kaka mana masonama mu mvese.)

YOWANI 14:16 Ndiela leba Tata ayi wela kuluvana mbombi wunkaka muingi kakalanga yeno mu zithangu zioso; **[G3875 parakletos ■]** (17) niandi Pheve yi kiedika. Nza yilendi tambula Pheve beni ko, bila nza yilendi kuyimona ko ayi kasi yizaba ko vayi beno luyizebi bila yidi yeno ayi yela ba mu beno.

NDIELA LOMBA TATA + YELA KUVANA MBUNDUDI YANKAKA → I.E. MPEVE A KIELEKA.

(Mabanza mama: Nkanda mosi wunsimba diaka tatu, bila Yesu wunsambila, Se wunvana, ayi Mbombi wunkwiza. Tala mvovo wunkaka. Yesu wuba nsadisi wuntelamene vana ndambu a minlonguki, muna wunkaka Mbombi disongidila nsadisi wunkaka banga Yesu.)

YOWANI 14:26 Vayi mbombi, Pheve Yinlongo, yoyi Tata kela fidisa mu dizina diama, wela kululonga mambu moso ayi wela kulutebula moyo mu mambu moso momo ndilukembi.

MBUMBI, I MPEVE YANLONGO → UNA TATA KAFIDISA MU DIZINA DIAME.

(Mabanza mama: Vese yayi kayikutikisanga ko mu diambu dia zaya nani widi Nsadisi. Vese wasonga na luvevo vo Nsadisi i Mpeve ya Nlongo. Tata wutumaka Mpeve ya Nlongo mu dizina dia Yesu, bizina bitatu diaka mu vese yimosi.)

2 KOLINTO 13:13 (KJV 13:14) Bika nlemvo wu Pfumu eto Yesu Klisto, luzolo lu Nzambi ayi kithuadi ki Pheve Yinlongo bibanga yeno beno boso.

NLEMVO A MFUMU YESU KLISTO + LUZOLO LUA NZAMBI + KIVUNDUKUNU KIA MPEVE YANLONGO.

(Mabanza mama: Polo wufwidisa nkanda yandi mvimba na lusakumunu lumosi lunatanga bizina bitatu. Nlemvo disongidila luve lua Nzambi lukondwa mutu wulenda baka mu kisalu kiandi, ye kisangu kisongidila kukutakana va kimosi. Polo, Nyudi wa kieleka wakinzikanga Nzambi mosi mu luzingu luandi luawonso, wutulaka Mfumu Yesu Klisto, Nzambi, ye Mpeve ya Nlongo va kimosi mu diambu dinsuka.)

1 PIELA 1:1 Piela, mvuala wu Yesu Klisto, mfidisidi nkanda kuidi bobo Nzambi kasobula ayi banzingila mu zitsi banzenza, batembakana mu bizunga bi Ponti, Ngalatiya, Kapadosi, Azi ayi Bitini. (2) Nzambi Tata wulusobula tona thama boso bubela lukanu luandi lolo kakubika ayi beno lukitulu batu banlongo mu lusadusu lu Pheve andi mu diambu di tumukina Yesu Klisto ayi vedoso mu menga mandi. Bika nlemvo ayi ndembama biba yeno mu buwombo.

MU NZAYILU NTETE YA NZAMBI TATA + NLONGO WA MPEVE + MENGA MA YESU KLISTO.

(Mabanza mama: Petelo wunzibula nkanda andi mu mutindu wumosi Polo kazibudila nkanda andi. Nzayilu ya ntuala disongidila zaba diambu tuamina di dimana vangama, ayi lonsantu disongidila vaikusu mu diambu dia Nzambi. Bantumwa buadi bansoneka mutindu wumosi wu mazina matatu.)

EFESO 4:4 Nitu yidi yimosi kaka ayi Pheve yidi yimosi kaka. Bobuawu Nzambi wulutela ku diana dimosi. (5) Pfumu yidi yimosi kaka, minu kidi kimosi kaka ayi mbotokolo yidi yimosi kaka. (6) Nzambi widi wumosi kaka, niandi dise di babo, wunyadilanga batu boso, wunsalanga mu babo ayi widi mu babo.

MPEVE MOSI + PFUMU MOSI + NZAMBI MOSI YIDI TATA WA BOSO.

Buna tula bambangi zazi va kimosi. Matai wumonisanga Mwana muna nlangu, Mpeve keti kuluka, ye ndinga a Tata. Yesu wuvananga nswa mu vubwa mu nkumbu a Tata, ye a Mwana, ye a Mpeve Yavelela. Yesu wusilanga Mvitudi, i Mpeve Yavelela, wowo Tata keti tuma. Polo wumanisinanga nkanda mosi mu Mfumu Yesu Klisto, Nzambi, ye Mpeve Yavelela muna nsakumunu wumosi. Piele wuyantikilanga nkanda mosi mu Tata, Mpeve, ye Yesu Klisto muna nkanu wumosi. Vana yilu ya mansongi mama moso vatelemene lutumu lumosi. "We Israeli, wa: Yave, Nzambi eto, i Yave mosi kaka" (Nsiku wa Zole 6:4). Nkand'a Nzambi ke ubokilanga diambu diadi mvambu ko. Wusonikanga mansongi mama moso mu nkand'umosi.

[MALVERSE MAKUNGANANU—KUËNZA KIMOSI KO KIVOVA DIADI KIAUKA]

(Mabanza mama ma niandi: Mavese matubanga mbala yimosi vo Tata, Mwana, ye Mpeve Yavelela batedimini va kimosi, kwa Matayo, kwa Yowani, kwa Polo, ye kwa Petelo. Kasi kavesa kimosi ko kisonikanga mu nkanu wumosi buevi mazina matatu ye Mfumu wumosi wu Nsiku-Miole 6:4 mafwananga va kimosi. Vana Nkand'Anzambi kasukisidi na kusudika ko, nlongo'su wawu wuna kusukisa mpe kusudika kuandi vana.)

MUNU WA ZOLE

Zechariah 6:13 ↗ *read this in your Bible*

YENDA KUBA NGANGA-NZAMBI VA KUNTU KIANDI KIA KIPFUMU.

Ba Ebelewo 8:1 Diambu di mfunu mu mambu tuyolukidi diawu diadi: beto tubeki Pfumu yi zinganga Nzambi yinneri banga yayi, yidi ku Diyilu, va koko ku lubakala lu Kundu ki nkembo ki niandi veka Pfumu Nzambi.

TUBEKI NGANGA-NZAMBI WA NENE WAWU → WAVUANDA VA KOKO KUA LUBAKALA KUA KUNDU KIA NKEMBO MU ZULU.

Tsongolo 3:21 Woso wela nunga, ndiela kumvana minsua mu vuanda yama va kimosi va kundu ki kipfumu banga minu bu ndinungina ayi ndivuandila va kimosi ayi Dise diama va kundu kiandi ki kipfumu.

MONO MPE YANUNGA + YIKALA VAMOSI YA TAT'AMI MU KITI KYANDI KYA KIMFUMU.

2 KOLINTO 13:1 Khumbu yayi yintatu ndieka kuizila kuidi beno. Mambu moso mela baka nzengolo mu kimbangi ki batu buadi voti batatu.

MAMBU MOSO MELA BAKA NZENGOLO MU KIMBANGI KI BATU BUADI VOTI BATATU.

(Ndinga ya mbadi: Bambangi tatu bantuba vo nganga-nzambi widi va kundu kya kimfumu. Mbikudi wutuba, nsoniki wa nkanda Bahebreo wutuba, ye Mfumu wusekuka wutuba. Mvovo wusikidila.)

KINSIKI YE LUZITUSU

Yindula kinkulu kimosi kileka va tiya. Wulenda mona mfunu wa kinkulu beni. Mfunu wawu weka wulendi kuzabisa ko diambu di dinatanga kinkulu. Bima biole biankaka bidi mfunu wumosi wumosi bilenda buta kinkulu kimosi kifwana. Kinkulu kizingilanga mu kinsueki nate kia kieleka kimmonisa kima beni. Buna weti vutuka tala kinkulu. Buna weti mona vo kinkulu kinatanga mfunu wa kima kina tona thonono. Yawu i mambu ma bizina mu Kulu-Kulu bidi. Bizina mu Kulu-Kulu i bikulu bikieleka, biviangama mu ludi kikieleka. Nkand'a Nzambi wubieti bibaka "kinkulu kia mambu mena kwiza, vayi

nitu i ya Klisto" (Kolosai 2:17). Wutuba diaka vo kinkulu "kasi mfikulu yawu veka ko" ya kima kina kibeni (Baebele 10:1). Kadi mutu ko wulenda tanga kieleka kioso mu kinkulu kiawu kikawu veka. Klisto bu kayiza, kia kieleka kimonisa nitu. Yawu i diambu tukebanga mu kadi vanga malongi mu kinkulu kikawu kiveka ko. Tuntedilanga kima "kinkulu" kaka mu thangu kia kia Nkand'a Kimpa wutumonisi nitu yina kinkulu kina.

KOLOSAYI 2:16 Diawu mutu kabika kulusambisa mu diambu di ndiwulu ayi ndiunuvoti mu diambu di lumbu ki nyengo, voti, mu diambu di ngondi bu yitotukidi bosi, voti mu diambu di lumbu ki saba. (17) Mambu moso momo madi kitsusula ki mambu mankuiza ku ntuala vayi nitu yidi mu Klisto.

DISUNGA DYA MAMBU MAKWIZA → NITU I KRISTU.

Ba Ebelewo 10:1 Mina midi kitsuisula ki mambu mamboti momo mankuiza vayi bika khatika lunitu lu mambu beni. Buna Mina milendi ko fuanisa, mu diambu di makaba momo bantambikanga thangu ka thangu kadika mvu, batu bobo bamfikamanga Nzambi.

NSIKU UNA KIYIYIDIKA KIA MAMBU MAMBOTE MENA KWIZA + KASI NKA KIFUANI KIA MAMBU KO.

Shadow Genesis 14:18 ↗ *read this in your Bible*

MELEKISEDEKI NTOTILA WA SALEMU + NGANGA YA NZAMBI A ZULU.

Fulfillment Ba Ebelewo 7:14 bila dizabikini ti Pfumu eto wutotukila mu dikanda di Yuda, dikanda dikambu tubila Moyize mu diambu di kinganga. (15) Tala diambu dilutidi zabakana bu tumueni ti: Nganga Nzambi yinkaka yitotukidi yidi mu ntanda wu Meleshisedeki; (16) kasia bieke Nganga Nzambi ko mu lusadusu lu Mina boso buididi lutumunu lu batu vayi boso buididi lulendo lu luzingu lu kalulendi bungana ko. (17) Bila niandi wutelomono kimbangi kiaki: ngeye widi Nganga Nzambi mu zithangu zioso mu ntanda wu Meleshisedeki!

PFUMU'ETO WUTOTUKA MU YUDA → MU MUTINDU WA MELEKISEDEKI NGANGA YANKAKA WUNTELAMA + MU LULENDO LUA LUZINGU LUKAMBUKU NSUKA.

(Mabanza mama ma niandi: Kiese kia Kimvuka Kimpa kiawu kikuenda sadisa dizina diadi, sambu nkanda wu Baebreo wusonikini Nkunga 110:4 mu diambu dia Yesu. Baebreo 7:14 wutedidi diaka dikanda dia Yuda, dikanda diadi diansimba mvimba yi bufumu mu Nyantikulu 49:10. Kikini kia Salemi kiakala ntinu ye ngangang Nzambi mu muntu mosi, ye nitu yina i Yesu, Ntinu ye Nganga Nzambi.)

KUSUKINA

Ba Ebelewo 4:14 Diawu bu tubeki pfumu yi zinganga yisabuka Diyilu, Yesu Muana Nzambi, buna bika tusimbidila kimbangi kieto ki minu. (15) Bila tuisi pfumu yi zinganga Nzambi ko yoyi yinkambu fubakananga mu ziphasi zieto. Vayi tubeki wumosi wutoto banga beto mu mambu moso, vayi kasia vola kadi disumu dimosi ko. (16) Diawu tufikamanu mu diana dioso ku kundu ki nlemvo wu Nzambi muingi katumona kiadi ayi tutambula nlemvo wunsadisanga mu thangu yifuana.

TUIDI YE NGANGA-NZAMBI YA NENE + YESU MWANA WA NZAMBI → YIZA YO KIKESA KU KITI KYA NLEMVO.

NGALATIYA 3:28 Kusiedi kadi luviakunu ko va khatitsika Nyuda voti Ngeleke ko; va khatitsika mvika voti mutu wukulu ko; kusiedi luviakunu ko va khatitsika bakala voti nketo ko bila beno boso luidi mutu wumosi mu Klisto Yesu. (29) Enati luidi mu Klisto buna luidi nkuna Abalahami, ayi buna luela tumbula bima biobi Nzambi kavanina tsila.

NUENA NWENSO WUMOSI MU KLISTO YESU → ENGE NUENA BA KLISTO, DIAKA NUENA NKUNA A ABALAHAMI, YE BAVWANI LANDILA NSILU.

(Mabanza mama: Nsinga wa ngangang Nzambi wusukidila va kiti kia nlemvo, kuna Nkand'a Nzambi wusonga zolele wiza va kimosi na kikesa. Nsinga wa mbongo (nkuna) wusukidila va muelo waku, kadi kana nge widi wa Klisto, buna Nzambi wutangidila nge nkuna a Abalayama, mwini a lusilu lolumosi (Galatia 3:29). Yesu, Ntinu ye Nganga-Nzambi, wulembo binga.)

MFIAULU WA NLONGO

1. **Genese 14:18 — Ye Melekisedeki, ntinu wa Salemi, wanata mampa ye vinu: yandi wakala:**
 - a) mvwidi a zulu ye ntoto
 - b) nganga a Nzambi wa Zulu ya Ntandu
 - c) Ntinu a lunungu
2. **Matai 3:17 — Ye tala, ndinga yasika mu zulu, yituba:**
 - a) Wawu i Mwana ama wu luzolo, mu niandi mono khini kena
 - b) Ngeye widi nganga mvu ya mvu
 - c) Ngeye widi Mwana ama wu luzolo, mu ngeye khini kena
3. **Nkunga 132:11 — Yave wusilaka Davidi ndefi mu kieleka; kalendi vutuka mu yawu ko:**
 - a) Ndiela kaka lunda kuntu kia kipfumu kiandi mu mvu ya mvu
 - b) Ngeye i nganga mu mvu ya mvu, landila mpila ya Melekisedeki
 - c) Mu mbutu ya nitu'aku ndiela tula mu kiti kyaku kya kimfumu
4. **Bagalatia 3:16 — Katubidi ko: Ayi kuna mbongo, banga mu bawombo; kansi banga mu mosi, Ayi kuna mbongo aku:**
 - a) Mu Isaki lukanda luaku luela tedolo
 - b) awu widi Klisto
 - c) mu mbongo yaku makanda yawonso ya ntoto mena sakumunwa
5. **Zakaliya 6:13 — ye kavuanda yo yala va kundu kiandi; ye kena:**
 - a) nganga va kundu kiandi kya kimfumu
 - b) yandi wela nata nkembo
 - c) wa zulu okuluta zulu
6. **Baebele 7:22 — Mu diambu diadi Yesu wukituka:**
 - a) nganga wa nene mvu ya mvu
 - b) kisadi kya kinlongo
 - c) mfidi a kinkulu kyambote
7. **Lusengulu 22:16 — Minu i muanzi ye nkuna wa Davidi:**
 - a) wa ntete ye wa nsuka
 - b) ye n'tetembo wa nsuka wa nkaka
 - c) yantwala kia lulendo lua Nzambi

KEYI KIA MVUTU: 1-b, 2-a, 3-c, 4-b, 5-a, 6-c, 7-b

NKIYA LONGOKA YAYI YIKABWANANGA

→ **BUNA KINSEVO KINNATA KIEZILA: MELEKISEDEKI WUYAKULA ABALAMI YE MAMPA YE VINU (KINESI 14:18). YESU WUBONGA MAMPA YE KOPO VA MEZA (MATAI 26:26-28). KADI MVUTU WUMOSI KO WUKUTIKISANGA BIDIA BIADI BIOLE. ZIMONANA ZIOZI ZITELAMANGA VA KIMOSI MU DIAMBU DI NKOKULANGA BU KESUDIKA.**

→ **BUEVI KINKULU KIAMONA KIKINZIKISA DIAU: MU KUBUDULU KIMFUMU KIA LUSAMBULU, MFUNU WUBA WU KUBUDULA MVIKA YA NSIKU (BAEBERU 7:12). NGANGA YAKUBULU. NKANGU WUKUBULU VA KIMOSI YE NGANGA, AYI YESU I MVANI WU NKANGU WUMBOTE (BAEBERU 7:22).**

→ **BUNA MAMBU MENA LUVALU: "NTI WUSONGA" MU YELEMIYA 23:5 YE "MFUNU" MU ZAKARIYA 6:12 BADI MVOVO WUMOSI WU KIYIBULU, TSEMACH (H6780). MBIKUDI WUMOSI WUMVANA KUIDI NTI KIMFUMU KIA KUNDA KIA DAVIDI. MBIKUDI WUNKAKA WUNKITULANGA NTI NLONGI WU NZAMBI VAVA KUNDA KINA.**

→ **BUEVI DIADI DIDI MFUNU KWAKU: NSILULU WA MBONGO KE WUSIKIDI KO MU NTANGU YINA YIVIOKA. ENATI WIDI WA KRISTU, WIDI MBONGO YA ABALAHAMI, YE MVINGI MU KAKA NSILULU (BAGALATIYA 3:29).**

→ **DIAMBU DIADI DISONGANGA MU DIAMBU DIA MVU YA MVU: NDEFI YA NZAMBI KASI MANISA KO. NGANGA MU MVU YA MVU (NKUNGA 110:4). KUNDU KIA LUYALU MU MVU YA MVU (2 SAMUELE 7:13). KINGANGA KITELAMANGA MU LULENDO LUA MOYO WAKAMBU MANISA (BAEBREO 7:16).**

→ NZILA YA MBI: YOWANI 14:16-17 YE YOWANI 14:26 ZINZIBULA MFUNU WAWONSO WA LONGOKOLO KIMVOVO KYA MBOMBBI, MPEVE YAVELELA. MAMBU MENA VANGA MBOMBBI MU NTIMA YA MUKWIKIZI MAFWANA LONGOKOLO KYAWU YA LUTUMUNU.

→ NZILA YI KIMBANGU: KINESI 49:10 WUNZIBULA NZILA YAMVIMBA YI DIKANDA DIA YUDA. NZILA YINA YINNATA TONA KU NTI WU LUYALU WUZINGILANGA MU YUDA NATE KU SUKU KIA LUYALU KU DIYILU, KUNA NKANULU WA MAMBU MA NZAMBI 5:5 KIKUBIKANGA YESU VO KHOSI WA DIKANDA DIA YUDA, MFUNU WU DAVIDI.

→ KIMONIKISU KILENDA VWA: YELEMIYA 23:6 KEVANANGA NTINU WA DIKANDA DIA DAVIDI NKUMBU YAVE DIA SONGA YETO. LONGUKULU YA NTETE YALANDAKA NKUMBU YINA YASUEDIBUA KUNA YAKOBO YE KUNA MANOA. VAVA MUNTU WABUTUKANGA MU NKANDA DIA DAVIDI WENATAKA KU MBATA NKUMBU YA LUKANU LWA NZAMBI. KANSIKULU KIMOSI KO KE FUKUMISANGA BILUMBU BIABIO. TELAMA BILUMBU BIABIO VA KIMOSI YE YINDULA BIAWU.

NKI FWETI WU VANGA MU VUKA?

Tala longi kieto ya Nkand'a Nzambi — "Inki mfweti vanga mu vuka"

SOURCES & CREDITS

Scripture: Yombe: Biblica® Open Nkanda wu Moyo, Nguizani Yimona ayi Minkunga 2002 (Bible) (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).